

Handläggare
Karin Kuttainen
Telefon: 08-508 287 17

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2020-05-26 p. 16

Tillsynsrapport 2019 - Förorenade områden

Redovisning av miljöförvaltningens rapport

Förslag till beslut

1. Godkänna rapporten ” Tillsynsrapport 2019 - Förorenade områden”

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljöförvaltningen bedriver tillsyn över förorenade områden inklusive förorenade byggnader. Tillsynen präglas, i hög grad, av att den är händelsestyrd och beroende av byggkonjunkturen samt avveckling eller flytt av industriella verksamheter. Viss egeninitierad tillsyn förekommer, t.ex. de markprovtagningar som under året genomförts i parkmark samt det ledningsägarprojekt som pågår 2017-20.

Förvaltningen har även tagit initiativ till en utökad provtagning av grundvatten inför eventuell länsvattenhantering. Förutom redan ingående analysparametrar ska nu även PFAS provtas.

Ärendehandläggning

Inför utarbetande av nya detaljplaner och ny bebyggelse, framför allt inom gamla industriområden, undersöks om det finns föroreningar i mark, grundvatten eller byggnader, som kan utgöra en risk för de som ska bo och vistas inom området.

Ärendena handläggs genom hantering av underrättelser om påträffade föroreningar samt saneringsanmälningar¹. Under 2019 kom det in 120 underrättelser och 48 nya saneringsanmälningar. Vissa av dessa ärenden kan pågå under flera år med återkommande möten och inspektioner, medan andra innebär en kort insats.

MIFO-objekt och andra föroreningar

En hjälp i bedömningen av om ett område kan vara förorenat är länsstyrelsens inventering och riskklassning av tidigare industri- och verksamheter. Projektet har pågått under många år, men är nu till stor del avslutat. I Stockholm har 3 676 objekt identifierats som potentiellt förorenade, en mindre andel av dessa har även riskklassats. 48 objekt har för närvarande riskklass 1 och 159 objekt riskklass 2.

Utöver de områden som identifierats eller riskklassats påträffas föroreningar vid markarbeten på andra platser. En vanlig föroreningskälla är användandet av förorenade fyllnadsmassor.

Större projekt och tillsynsaktiviteter

Efter flera år av utredningar av föroreningssituationen, samt åtgärdsförberedande undersökningar/projektering för Vinterviken, har de allmänna gräsytor, strand och strandnära områden samt sediment sanerats. Under året har även projektering av kommande års åtgärder inom trädgårdarna pågått. Projektet genomförs med statliga bidrag.

I Norra Djurgårdsstaden, NDS, fortsätter saneringen av förorenad mark, byggnader och gasklockor. Marken saneras inför nybyggnation och för de gamla gasverksbyggnaderna utreds åtgärdsbehovet inför att de får nya användningsområden. Under året har flera verksamhetslokaler färdigställts och tagits i bruk. Saneringen av ett tidigare naftabergrum har fortsatt under året. Bergrummet ska omvandlas till parkeringsgarage efter avslutad sanering.

Inom intilliggande Loudden har oljebolagen påbörjat avetableringen av sina verksamheter. Nedmontering av cisterner och dylikt hantearas som rivningsärenden och föregår sanering av marken. Även ett antal oljebergrum ingår i avetableringen av området. Hittills har två verksamheter sanerat de områden de förfogat över, inom ett område pågår sanering och ytterligare två verksamheter har skickat in saneringsanmälningar för sina arrendeområden.

Telefonplan, Bromsten och Ulvsunda/ Bällsta hamn, Lövholmen samt Lövsta/Riddersvik är andra exempel på områden, som håller på att omvandlas och där markundersökningar och vid behov saneringar genomförs inför ny markanvändning.

Sedan många år utövar miljöförvaltningen tillsyn över Ellevios arbete med avveckling av sitt markförlagda oljekabelnät. Avvecklingen är nu i slutskedet då den sista kabelsträckan tagits ur drift under året och endast ett fåtal kabelsträckor återstår att åtgärda. Avvecklingen av kabelnätet har inneburit att kilometervis med kablar har tagits ur drift årligen, tömts på olja, renspolats och ibland rivits bort. Under året har nästan tio kilometer kabel kontrollerats och renspolats.

Sammanfattande bedömning av tillsynsområdet

Sammanfattningsvis kan marken i Stockholms stad sägas ha blivit renare under 2019 eftersom de större exploateringsprojekten främst är belägna inom historiska lämningar och fyllningsjordar som åtgärdas i samband med exploatering, som t.ex. Norra Djurgårdsstaden och Loudden.

Stockholm har blivit renare och ytterligare steg mot målet en giftfri miljö har tagits. I det av länsstyrelsen högt riskklassade objektet Vinterviken har utredningar och åtgärdsförberedelser gjorts inför kommande saneringsåtgärder.

En ökad medvetenhet om att marken kan vara förorenad leder till att fler områden provtas och mer förorenade överskottsmassor tas omhand på ett riktigt sätt och inte återanvänds på olämpliga platser.

Slut

Bilagor

Bilaga 1 Rapporten ”Tillsynsrapport 2019 – Förorenade områden”